

afwijkt, dan wel dat slechts voor een enkelen keer, wegens het weinige voedsel dat er te vinden was, minder dan gewoonlijk voor de veiligheid werd gezorgd.

Ooltgensplaat.

J. B. KIEWIET.

BESCHERMING VAN PARADIJSVOGELS.

ONDERSTAAND praeadvies werd ons toegezonden. Om de belangrijkheid van de zaak plaatsen wij het in extenso, hopende, dat het de aandacht moge hebben van kenners van de vogelwereld van den Indischen Archipel en Nieuw Guinea.

R.

PRAE-ADVIES over een adres van de Nederlandsche Vereeniging tot bescherming van Vogels te Amsterdam betreffende een verbod van invoer van vogelhuiden voor modedoeleinden.

Amsterdam, Januari 1924.

*Aan Zijne Excellentie den Minister van Onderwijs,
Kunsten en Wetenschappen, 's-Gravenhage.*

Excellentie,

Uwe missive dd. 7 November 1923, No. 4924, Afdeeling K. W. met verzoek om bericht en raad omtrent een schrijven van Zijne Excellentie den Minister van Binnenlandsche Zaken en Landbouw naar aanleiding van een adres der Nederlandsche Vereeniging tot Bescherming van Vogels betreffende een verbod van invoer van vogelhuiden voor modedoeleinden, gericht aan de Kon. Akademie van Wetenschappen te Amsterdam, werd in haar vergadering van 24 November l.l. in handen gesteld van een Commissie harer leden, bestaande uit de heeren J. F. VAN BEMMELEN, C. PH. SLUITER, MAX WEBER en J. VERSLUYS, die enkele ter zake kundige personen buiten de Akademie verzochten zitting te nemen in hun midden, zoodat de Commissie ten slotte nog is uitgebreid door de benoeming der Heeren: Dr. L. F. DE BEAUFORT, Dr. J. C. KONINGSBERGER en Mr. P. G. VAN TIENHOVEN.

De quaestie van het verbod van invoer, door het adres van de Nederlandsche Vereeniging tot Bescherming van Vogels wederom op het tapijt gebracht, is reeds jaren oud en herhaaldelijk is gepoogd te verkrijgen, dat door invoerverbod paal en perk zou worden gesteld aan de uitroeiing van vogelsoorten voor modedoeleinden.

Wij veroorloven ons Uwe Excellentie in herinnering te brengen, dat in 1913 een Commissie werd gevormd op initiatief van het Bestuur van het Kon. Zoöl. Genootschap „Natura Artis Magistra”, hetwelk hiertoe een verzoek had ontvangen van Dr. W. HORNADAY uit New-York, van welke Commissie melding werd gemaakt in het in afschrift ontvangen schrijven van den Minister van Binnenlandsche Zaken aan zijn ambtgenoot van Buitenlandsche Zaken. Deze Commissie, waarvan Dr. C. KERBERT als Voorzitter en Dr. L. F. DE BEAUFORT als Secretaris fungeeren, heeft zich onder meer beziggehouden met het bevorderen van een invoerverbod en heeft, zoowel bij den toenmaligen Minister van Koloniën als bij het Gouvernement in Nederlandsch Oost-Indië, aangedrongen op beperking der jacht in onze Oost-Indische gebiedsdeelen. Als uitvloeisel van haar werk wijzen wij op de actie, door den Heer J. H. JURRIANSE te Rotterdam in 1914 gevoerd, die er in slaagde in een paar maanden tijds aan de Tweede Kamer der Staten-Generaal een adres

van dusdanige strekking in te zenden, met 36.000 handteekeningen, een aantal, dat zeker nog grooter zou zijn geweest, als het uitbreken van den oorlog de actie van den Heer JURRIANSE niet had stop gezet.

Talrijk zijn ook de pogingen geweest van hen, die in het bijzonder in Nederlandsch Oost-Indië, de Paradijsvogels, Kroonduiven, IJsvogels en andere vogelsoorten wilden beschermen, door de ongebreidelde jacht te beperken, zoowel in tijdsduur als door verhooging der kosten van jachtlicenties en ook door het maken van reservaten, waarin de jacht te allen tijde verboden werd, (zie o.a. ordonnantie 1909, Staatsblad 497). De bescherming vond in het Gouvernementsbesluit van 27 November 1922 No. 43 haar sterkste uitdrukking, omdat bij dit besluit wordt bepaald, dat het in het algemeen verboden is de beschermde vogels (i. c. Paradijsvogels, Kroonduiven, enz.) te vangen of te dooden, ze dood of levend dan wel hun huiden of andere lichaamsdeelen in eigendom of in bezit te hebben, hun eieren uit te halen of te vernielen, in eigendom of in bezit te hebben en hun nesten te verstoren of te vernielen. Deze verbodsbepalingen kunnen echter voor wat de buitengewesten betreft, tijdelijk en onder telkens aangegeven voorwaarden, — ten doel hebbende de uitroeiing ervan tegen te gaan — door de hoofden der Gewestelijke Besturen worden opgeheven ten opzichte van de z.g. Gele Paradijsvogels en Papegaaiachtige vogels. Wat de Gele Paradijsvogels aangaat (d.w.z. *Paradisaea apoda* en *P. minor*) mag zoodanige tijdelijke buiten werkingstelling der verbodsbepalingen alleen plaats hebben krachtens eene speciaal daartoe door den Gouverneur-Generaal verleende machtiging.

Ook in andere landen — wij denken hier in 't bijzonder aan Noord-Amerika en Engeland — is de massa-vogelmoord voor modedoeleinden en daarmede de bescherming, onderwerp geweest van Regeeringsbemoeiing en zoo kwam op 4 Maart 1913 in de U.S. een wet tot stand, welke op zeer scherpe wijze den invoer tegenging van Paradijsvogels en Aigrettes en alle andere vogels of deelen daarvan, anders dan voor wetenschappelijke of opvoedkundige doeleinden. Deze wet werd nog aangevuld door een Act of 21 September 1922, — Provisions of Tariff Act regulating importation of Plumage, Game etc. — welke de regeling inhoudt voor den invoer van veeren, wild enz. *Voor de voornaamste bepalingen in paragraaf 1419 dezer „Act” veroorloven wij ons te verwijzen naar Bijlage I.*

In Engeland dateert de „Act to prohibit the Importation of Plumage” van Juli 1921, welke den invoer verbiedt van alle veeren of deelen van vogels, behalve die van Struisvogels en Eidereenden. (Zie Bijlage 2).

Deze beide vogelsoorten — Struisvogels en Eidereenden — werden door een z.g. schedule uitgezonderd, opgemaakt door den „Board of Trade” volgens alinea 3 van artikel 2 der wet, welke Board het advies in consideratie heeft genomen van een z.g. Advisory Committee, hetwelk in verband met deze wet werd ingesteld, om deskundigen raad te geven.

De vraag, of Nederland eveneens tot wettelijke bepalingen tot verbod van invoer van vogelhuiden moet overgegaan, meenen wij tweeledig te moeten beantwoorden.

A. *Geen bezwaren zal zulk een wet mede brengen voor den invoer van de vogels uit Oost-Indië, indien wettelijke bepalingen hier te lande in overeenstemming worden gebracht met de bestaande regelingen aldaar, die genomen zijn tot bescherming van vogels, en derhalve de invoer hier te lande wordt verboden van alle vogels en deelen van vogels, die voor modedoeleinden gejaagd worden, ook van Paradijsvogels en Kroonduiven, met uitzondering van *Paradisaea apoda* en *P. minor*.*

In dit verband willen wij nadrukkelijk er op wijzen, dat het ons voorkomt, dat de bestaande beschermingsbepalingen, die genomen zijn ten behoeve van de vogels van Nieuw-Guinea en elders, dan alleen doel zullen treffen, indien, behalve het verbod van invoer hier te lande, een algemeen verbod van uitvoer van huiden en deelen van vogels in Ned.-Indië wordt gemaakt, evenals is geschied ten behoeve van de vogels uit Engelsch Nieuw-Guinea, aangezien het niet voldoende is, om het vangen en dooden van vogels en het in

eigendom of bezit hebben van vogels dan wel van huiden of lichaamsdeelen strafbaar te stellen. Is de *uitvoer* niet verboden, dan meenen wij, dat noch door beschermende maatregelen tot inkrimping der jacht, noch door een verbod van invoer hier te lande, de massamoord op Paradijsvogels e.d. op effectieve wijze is tegen te gaan. daar in een zoo weinig gecultiveerd en bewoond land als Nieuw-Guinea smokkelarij en handel in huiden niet zijn te beletten, noch eenig toezicht is uit te oefenen op de handhaving der beschermende bepalingen betreffende de jacht.

Wij meenen op een algemeen verbod van de jacht op vogels, enz. een uitzondering te moeten voorstellen voor de jacht op de mannelijke dieren der Gele Paradijsvogels, daar het ons bekend is, dat dit de eenige soorten van vogels zijn, waarbij de handel in Nederland en Oost-Indië werkelijk belang heeft, en tevens velen van meening zijn, dat de jacht op deze vogels op dit oogenblik, als rijke bron van inkomsten voor de bevolking, een volstrekte voorwaarde is voor de economische ontwikkeling van Nieuw-Guinea. Wij kunnen niet beoordeelen in hoeverre dit juist is en of de ontsluiting van Nieuw-Guinea niet eerder geschieden moet langs anderen weg, dan door het toestaan van deze jacht, die bovendien grootendeels uitgeoefend wordt door personen, die niet tot de op Nieuw-Guinea inheemsche bevolking behooren.

In beginsel zouden wij gestemd zijn voor een volstrekt algemeen verbod der vogeljacht en voor bescherming der paradijsvogels zonder uitzondering, maar om economische redenen willen wij hiertoe thans nog niet adviseeren, te meer, daar het door gebrek aan gegevens nog niet mogelijk is te beoordeelen of en in hoeverre gevaar voor uirrocïng der gele Paradijsvogels bestaat, wanneer zoo als thans het geval is, alleen de mannelijke dieren, terwijl zij het prachtkleed dragen, gejaagd worden. De levenswijze der paradijsvogels is niet voldoende bekend, in het bijzonder wat betreft den paar- en broedtijd, duur van het prachtkleed na den paartijd, deelneming der mannelijke vogels in de verzorging der jongen, het geslachtsrijp worden der mannetjes vóór het optreden van het prachtkleed en andere vragen meer.

Het hierboven geopperde verbod van uitvoer, zoowel als dat van invoer, zal ook van den kant van den handel geen ernstige bezwaren ontmoeten, zooals ons verzekerd werd door enkele der belangrijkste firma's voor den veerenhandel uit Amsterdam, die ons wezen op nog een ander bezwaar tegen het uitvaardigen van enkel een *verbod van invoer hier te lande*, namelijk dat dit slechts een verplaatsing van den handel naar Frankrijk zou teweeg brengen, welk land reeds een verschil maakt ten opzichte van het invoerrecht bij rechtstreeksche import en bij invoer via ons land. Immers, men betaalt een ad valorem duty van 1,1 % bij rechtstreekschen invoer, terwijl voor invoer via ons land 2,2 % ad valoren duty moet worden betaald. (Zie bijlage 3).

B. Wat de overige voor modedoeleinden gejaagde vogels betreft, die niet uit Nederlandsche gebiedsdeelen buiten Europa komen, zoo zijn Troepialen, Kolibri's, Albatrossen, enz. voor den handel hier te lande van geen belang, zoodat een verbod van invoer geen bezwaar zou opleveren. De handel in Reigerveeren (Aigrettes) echter heeft eenige opleving ondervonden, nadat de Engelsche markt voor deze veeren gesloten werd. Mocht hier te lande, evenals in Engeland en in de Vereenigde Staten van Noord-Amerika, een verbod van invoer worden uitgevaardigd, dan zal de handel in deze vogels zich eenvoudig geheel naar Frankrijk verplaatsen, waar thans reeds de bewerking voor modedoeleinden voor verreweg het grootste deel plaats vindt. Daarom achten wij een internationale regeling voor den invoer van de veeren dezer vogels gewenscht, en in dit verband zou de medewerking kunnen worden gevraagd van het International Committee for the Protection of Birds, dat in Juni 1922 te Londen werd opgericht, waarvan Mr. T. GILBERT PEARSON, President of the National Association of Audubon Societies te New-York, voorzitter is, terwijl voorloopig de zetel hier te lande is gevestigd ten kantore der Vereeniging tot

BESCHERMING VAN PARADIJSVOGELS.

189

Behoud van Natuurmonumenten in Nederland, Heerengracht 260—266 te Amsterdam.

In Uwer Excellentie's missive werd melding gemaakt van de mogelijkheid om de Conventie van Parijs van 1902 in deze zaak te betrekken, doch wij veroorloven ons op te merken, dat deze Conventie slechts geldt voor de voor den landbouw nuttige vogels, zooals de naam reeds luidt: „Convention de Paris 1902, pour la protection des oiseaux utiles à l'agriculture”; daarenboven spreekt deze Conventie slechts van bescherming voor de vogels zelve, hun nesten, eieren en jongen, en wordt niet melding gemaakt van huiden of deelen van vogels.

Voor de Nederlandsche gebiedsdeelen in West-Indië en Zuid-Amerika adviseeren wij tot een algemeen verbod van in- en uitvoer van vogels, vogelhuiden enz. over te gaan. Deze zijn daar nu nog zonder eenige beteekenis, zoodat geen belangen geschaad zouden worden, zooals later wel het geval zou kunnen zijn.

Ten slotte komt het ons voor, dat de bescherming van diersoorten niet slechts bepaald moet worden door hun nuttigheid voor den landbouw of anderen menschelijken arbeid, doch dat zij in de eerste plaats gebaseerd moet zijn op *ethische* en *wetenschappelijke* gronden.

Resumeerende, adviseert de Wis- en Natuurkundige Afdeeling der Akademie van Wetenschappen Uwe Excellentie om:

1°. Een verbod van invoer hier te lande te bevorderen van die vogels, huiden, veeren, enz. uit Oost-Indië, die bescherming genieten door het Gouvernementsbesluit van 27 November 1922 en voor alle andere uitheemsche vogels of hun huiden, behalve voor zover wij thans kunnen beoordeelen, voor enkele Reigersoorten, wier waardevolle veeren soms verkregen worden zonder de dieren te doodden.

2°. Uwe medewerking te verleen voor een verbod van uitvoer uit onze Oost- en West-Indische gebiedsdeelen van alle vogelsoorten, behalve de gele Paradijsvogels (*Paradisaea apoda* en *P. minor*). In verband met deze laatste uitzondering komt het der Afdeeling wenschelijk voor, een biologisch onderzoek omtrent de levenswijze van deze vogels te doen instellen, om met juistheid te kunnen beoordeelen, of gevaar voor hun uitroeiing bestaat.

3°. Te trachten een internationale overeenkomst tot stand te brengen om den in- en uitvoer te regelen van alle vogelsoorten, of derzelver huiden of deelen, welke voor modedoeleinden worden gebruikt.

Het spreekt van zelf, dat het sub. 1 genoemde verbod van invoer een uitzondering moet inhouden voor struisveeren, eiderdons en alle soorten van pluimvee, en ook geen moeilijkheden in den weg mag leggen aan den invoer van die vogels of derzelver huiden, welke dienen voor wetenschappelijke of opvoedkundige doeleinden. Zoowel in de Engelsche als in de Amerikaansche wet werd met deze uitzonderingen rekening gehouden.

L. F. DE BEAUFORT.
J. F. VAN BEMMELN.
J. C. KONINGSBERGER.
C. PH. SLUITER.

P. G. VAN TIENHOVEN.
J. VERSLUYS.
MAX WEBER.

VRAGEN EN KORTE MEDEDEELINGEN.

Ooievaars in Friesland. — Nu ik toch schrijvende ben, wil ik u meteen mededeelen en het zal u stellig genoegen doen, dat het broeden der ooievaars in dezen omtrek van 't jaar uitstekend geslaagd is. Het aantal bewoonde nesten is natuurlijk ook hier sterk gedund bij vroeger, maar die er dan nog bewoond zijn, leveren dit jaar alle 4 of 5 jongen. In de week